

Resultaten scholenactie

Meer groen voor meer bewegen

Zestig scholen konden in 2023-2024 vanuit het project Gezonde Schoolpleinen € 5000 ontvangen om hun plein een stukje te vergroenen en zo beweging te stimuleren. Via een open inschrijving kwamen er ideeën uit het hele land, inclusief Caribisch Nederland. Op basis van de ingediende plannen, motivatie en geografische spreiding werden eerst 10, en later nog eens 50 scholen geselecteerd. In dit document geven we een overzicht van de behaalde resultaten.

GEZONDE
SCHOOL
PLEINEN

Een project van Jantje Beton
en IVN Natuureducatie

Spelen, leren & ontdekken

De deelnemende scholen besteedden het bedrag op uiteenlopende manieren. Sommige scholen kozen voor **landschappelijke aanpassingen**, zoals het planten van bomen en heesters, of het aanleggen van hoogteverschillen, paadjes en natuurlijke ondergronden zoals schors en zand. Ook **educatief groen** kwam veel terug in de plannen, met onder andere moestuinen, regentonnen en groene buitenlesplekken. Daarnaast voegden veel scholen **speelelementen** toe om spel met zand en water, balanceren, klimmen, slingeren en rennen te stimuleren. Om creatief spel en fantasierijk gebruik van het plein te bevorderen, kozen sommige scholen ervoor om extra **'loose parts'** toe te voegen, zoals planken, doeken of buizen. In veel gevallen werd aanvullend budget gevonden om de plannen verder uit te breiden. In dit document lichten we **drie voorbeelden** uit, gevolgd door enkele algemene resultaten.

“Ze komen nu echt met rode wangen binnen!”

Basisschool De Windroos, Deventer: Een bijzonder schoolplein op een dak

- Laura Wopereis-Werkema, leerkracht groep 6:

“Onze school is uniek gelegen midden in het centrum van Deventer, op het dak van een winkelcentrum. Dit brengt specifieke uitdagingen met zich mee, met name voor ons schoolplein. De mogelijkheden waren beperkt: een zandbak was te zwaar, schommels mochten niet worden geplaatst vanwege boorrestricties. We hebben daarom gekozen voor vergroening zonder tegels te verwijderen.

Wat wél kon, hebben we gerealiseerd: plantenbakken, bewatering, pergola's en schaduwdoeken. De basis staat, en in de toekomst willen we een waterloop, netschommels en een glijbaan toevoegen... Het belangrijkste resultaat? De kinderen spelen! Het is een fantastische plek en we willen nog veel meer!”

“We hebben nu plantenbakken, bewatering, pergola's en schaduwdoeken op ons schoolpleindak geplaatst!”

Basisschool De Palm, Elim: Van een grijs naar een levendig schoolplein

- Debby Fidom, leerkracht:

“Ons schoolplein bestond grotendeels uit tegels, met een oude klimtoren en klimrek die niet meer veilig waren. Hierdoor waren er nauwelijks speelmogelijkheden en zagen we dat kinderen zich verveelden en weinig bewogen tijdens de pauzes.

We hebben verschillende speelzones gecreëerd, waaronder een schommelplek en een grote heuvel met een tunnel. Met de subsidie hebben we een waterspeelplek gerealiseerd. We zien een enorm verschil: de kinderen spelen actief, verspreiden zich over het plein en er is nauwelijks nog ruzie.”

“De kinderen zijn zeer zeker gevarieerder gaan bewegen. Het is eigenlijk niet meer mogelijk om niks te doen. Ook de groene zones die er zijn bijgekomen, zorgen ervoor dat er ander spel is.”

SO De Zonnehof / VSO Hofplein, Raalte: Beweging en ontspanning centraal

- Peter Maatman, conciërge:

“Voor onze school voor speciaal onderwijs was er vooral behoefte aan een plek voor beweging en ontspanning. Het pannaveldje speelt hierin een belangrijke rol, evenals het buitenlokaal met sedumdak en de moestuin.

De vergroening heeft niet alleen bijgedragen aan meer fysieke activiteit, maar ook aan rustmomenten en sociale interactie. Zelfs docenten doen mee met een potje voetbal! De positieve effecten zijn zo groot dat we ook het plein van onze andere school (ze hebben op 1 locatie 2 scholen) willen aanpakken.”

“Ons grasveld is omgetoverd tot speelplaats, moestuin en modderkeuken.”

Wat heeft het in gang gezet en willen scholen meer?

Bijna alle deelnemende scholen zien deze vergroening als een eerste of gedeelde stap binnen een groter plan. Vaak maken ze deel uit van bredere initiatieven en budgetten, waarbij de bijdrage uit dit project een welkome, maar bescheiden bijdrage is. De stijgende kosten voor materialen en arbeid door inflatie maken dat €5000 steeds minder impact heeft. Desondanks heeft de bijdrage bij een deel het enthousiasme aangewakkerd om verder te ontwikkelen.

Scholen zijn actief op zoek naar extra financieringsmogelijkheden en creatieve oplossingen, zoals het betrekken van ouders bij werkzaamheden zoals het verwijderen van tegels en het aanleggen van moestuinen. Alle scholen geven echter aan dat ze meer willen doen.

Samenvatting van de resultaten

De belangrijkste resultaten van alle deelnemende scholen, op basis van hun input:

- **Groene transformatie:** Schoolpleinen zijn verrijkt met natuurlijke speelelementen zoals struiken, bomen, moestuinen en speelheuvels.
- **Toegenomen beweging:** Kinderen spelen vaker en gevarieerder buiten.
- **Betere leeromgeving:** Docenten merken dat leerlingen meer betrokken en geconcentreerd zijn na buitenlessen en speelmomenten.
- **Duurzaamheidsbewustzijn:** Scholen hebben educatieve programma's opgezet rondom natuur en milieu.
- **Gemeenschapsbetrokkenheid:** Ouders en buurtbewoners werden actief betrokken bij de realisatie en het onderhoud van de schoolpleinen.

“We hebben van alles laten aanleggen: een deel van het geld is gestoken in een moestuin, balanceerpad en loopbrug. Ook zijn er meer fruitbomen geplant!”

“De kinderen bewegen volop en is er ook ruimte voor de inbreng van eigen spel. Ook zijn er insectenhôtels, verschillende materialen en veel meer planten te vinden op het plein wat de kinderen uitdaagt om te onderzoeken en ontdekken.”

Inzichten en conclusies

- **Succesfactoren:** Om plannen te tot een goed resultaat te brengen is voor de scholen een combinatie van financiële steun, begeleiding en betrokkenheid van de schoolgemeenschap essentieel. Bij veel scholen liep de uitwerking en uitvoering van de plannen vertraging op, wat veelal terug te brengen is naar een tekort op één of meerdere van deze factoren.
- **Uitdagingen:** Obstakels zoals vergunningsprocedures, beperkte onderhoudscapaciteit (budget, kennis) en locatiebeperkingen speelden ook een rol. Bij sommige scholen betekende dit dat de plannen omgegooid moesten worden, omdat deze randvoorwaarden vooraf niet helder waren.
- **Beweeggedrag:** Scholen geven aan dat de groener ingerichte pleinen zorgen voor meer én gevarieerder beweeggedrag. Te denken valt aan het ontwikkelen van bredere motorische vaardigheden zoals klimmen, balanceren en springen.

Vanuit dit project en andere projecten merken Jantje Beton en IVN Natuureducatie dat de behoefte naar het groener en speelser inrichten van de schoolpleinen groot blijft. Scholen die zijn gestart zouden meer willen doen en nog een flink aantal scholen wil graag een eerste start maken.

De groener en tevens beweegvriendelijker inrichten van schoolpleinen is volgens scholen een waardevolle investering in zowel het welzijn van kinderen als in een duurzamere omgeving. De vraag naar verdere ondersteuning en financiering blijft groot, met een duidelijke behoefte aan structurele middelen om deze ontwikkeling voort te zetten. Daarbij zijn ook begeleiding en een brede betrokkenheid belangrijke succesfactoren.

“Ons grasveld is omgetoverd tot speelplaats, moestuin en modderkeuken.”